

İzmir Kuyumcular Odası
Yayın Organı

Altın Haber Dergisi'nde

Yayınlanan Yazılarım

Mehmet Çetin

Mehmet Çetin

1958'de Şereflikoçhisar'da doğdu. İlköğrenimini bu ilçede yaptı. 1976'da Ankara-Hasanoğlan'da, Atatürk İlköğretmen Lisesinden ilkokul öğretmeni olarak mezun oldu. Muş'ta kısa süren ilkokul öğretmenliğinin ardından Eskişehir Eğitim Enstitüsünden 1979'da mezun olup, Erzurum Olur Lisesinde Türkçe-Edebiyat öğretmeni yaptı. 1982 yılında Afyonkarahisar Şuhut Lisesinde görev yapmakta iken öğretmenlikten ayrılarak baba mesleği kuyumculuğa döndü ve İzmir'de devam etmektedir.

Şerefli Koçhisar Çengel Gazetesi'nin "Tefekkür" köşesinde 1983-1985 ve 2017-2020 yıllarında haftalık yazılar yazdı.

Yeni Asya Gazetesi'nin "Mütalâa" köşesinde 2010 yılından itibaren haftalık yazılarını yazıyor.

Bütün yazılarını kişisel internet sitesinde yayımlamaktadır.

Evli, beş çocuk babasıdır.

Yazar iletişim : 0 532 211 71 37
 Web : www.mehmetcetin.de
 E-posta : irtibat@mehmetcetin.de
 : mehmet0cetin@gmail.com
 Twitter : twitter.com/Cetin0Mehmet
 Facebook : facebook.com/mehmet0cetin
 Instagram : www.instagram.com/mehmetcetin.de
 Motifler : Emine Çetin

Basılı Eserleri

Risale-i Nur Külliyyatı'nda Geçen Ayetler (2012)
İslâm'da Kuyumculuk (2014)
Kader Risalesi Mütalâası (2021)

E-kitapları

Anglikan Kilisesinin Hatırlattıkları
Allah'ın Sıfatları
Altın Haber Dergisi-İzmir Yazılarım
Basamaklar (Slayt)
Bayraklı Gazetesi Yazılarım
Bediüzzaman Mevlidi
Birinci Söz'ün Mütalâası
Bosna'da Üstadı karşıladık
Dar Vaktin kitabı
Doğanbey Derneği Sitesi Yazılarım
Dört Kavrama İki Pencereden Bakış
Emekli Eş Sendromu
Eskişehir Yeni Asya Grubunun Tarihçesi
Güneydoğu Anadolu Gezisi-2014
İhlâs Risalesi Okumaları
İstikamet Köşesi HaberGold Sitesi Yazılarım
Karadeniz Gezisi-2016
Kuyumcunun Notları
Kemale Giden Sancı
Lâfzullah
Musibet Dersi
Mütalâa Köşesi Yeni Asya Yazılarım-2010-...
Nâ'büdü Mütalâaları
On Birinci Söz'ün Mütalâası
Ömer Güzel, Beyşehir
Hadis ve Mu'cizelere Bakış Açısı
Reddiye
Risale-i Nur'da İngiliz Konuları
Risale-i Nur'da İngiliz Sualleri

Risale-i Nur'da Japon Konuları
Risale-i Nur'da Japon Sualleri
Risale-i Nur'da "Olmasaydı" Kelimesinin Tahlili
Risale-i Nur'da Piyango Kelimesinin Kullanımı
Risale-i Nur'daki Uzun Cümleler Meselesi
Risale-i Nur'un Ali Osmanları
Sigorta Üzerine Kısa Bir Araştırma
Sinsi Tuzak İstanbul Sözleşmesi
Siyaset Penceresinden Nur Hizmeti
Şereflikoçhisar'ın Tarihine İz Bırakanlardan
Şereflikoçhisar'ın Tarihine Pencereler
Şiirlerim
Tarih Sırasıyla Bedüzzaman'ın Hayatı ve Eserleri
Tefekkür Köşesi-Çengel Yazıları-2018-2019-2020
Birinci Dal'ın Mütalâası
İkinci Dal'ın Mütalâası
Üçüncü Dal'ın Mütalâası
Dördüncü Dal'ın Mütalâası

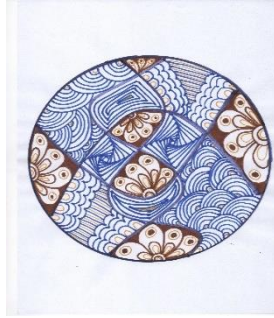
İçindekiler	
Takdim	6
Ticaretin Esasları	7
Mesleğimizi farklı noktadan gündeme getiren ilk eser!	10
“İslâm’da Kuyumculuk” kitabı hakkında	13
Şehit Kuyumcular	15
Kuyumcu soygunları	17
Altında tarih israfı	20
İktisat “Dil”de Başlar	22
Kahramanmaraş Altın ve Mücevher Fuarından notlar	24

Takdim

Hakikatlerin, yayın organları aracılığı ile muhataplarına ulaştırılması maksadıyla kuyumculuk mesleğinin yayın organı olan Altın Haber Dergisi'nde vaktiyle yayımlanan bu yazılarımızı bir kitapçık olarak tanzim ettik.

Hayır ve hizmete vesile olması temennisiyle.

Mehmet Çetin 2015 İzmir

Ticaretin Esasları

Peygamber Efendimiz (asm) “*Emin ve doğruluktan ayrılmayan ticaret ehli; peygamberler, siddıklar, şehitler ve salihlerle beraberdir.*”¹, müjdesinde doğruluktan ayrılmamanın dünya ve ahiret hayatındaki ehemmiyetine işaret eder.

Hadisin müjdesinde sıralanan insanlar; “*peygamberler, siddıklar, şehitler ve salihler*” yani her dinde fevkalade hürmet gören mühim şahsiyetlerdir. Hem dünya hayatı ve hem de ahiret hayatında numune insanlardır.

Emin, kendisine güvenilendir. Emin olmayı, doğruluk beslemekte ve desteklemekte. O halde hayatımızın olduğu gibi, ticaretimizin de birinci temeli bu iki esas olmalıdır.

İnsanlık tarihinde defalarca tecrübe edilen güven ve dürüstlük kendimize, eşimize, evlatlarımıza, işimize ve çevremize karşı olması gereken, mevcudiyeti ile de devamlı huzur ve bereket getiren mühim kıymetlerimizdendir. Dün ecdadımızdan aldığımız bu hususiyeti yarın evlatlarımıza teslim etmemiz gereken bir emanettir.

Ölçü tartı kuyumcu hayatının her merhalesinde vardır. İnsanların en fazla yanıltılarak aldatılabileceği husus ölçü, tartı ve ayar konusudur. Dün kefeli teraziler ile vatandaş anlayamadığı için aldatılması daha mümkün idi. Şimdiki elektronik teraziler bu endişeyi kısmen ortadan kaldırırsa da yine de bin bir hileleri var. Onun için bu konuda doğruluk, dürüstlük ve güvenimizde evvela kendimiz, vicdanen emin olmalıyız. ***Başkalarını aldatabilirsiniz ama vicdanınızı asla.***

Eskiler, ‘*ateşine dayanabileceğin günahı işle*’ derken, bundan sakınmamızı murat ederlerdi. ***Aldatan insan vicdanen azap içerisinde olmaktadır.*** Bunu her ne kadar saklamaya çalışsalar da hallerinden belli olmakta.

¹ Prof. Dr. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Hadis Ans. 1/424

Emin olmak, dürüst olmakla beraber yalan söylememek, doğru olmak birbirinden ayrılmayan güzel, olgun davranışlardır. ***Ticaretî en fazla yaralayan yalandır.***

Çalma kapını, çalarlar kapını atasözü gereği; yalan söyleyen bir gün yalana yakalanır. Başkasına yalan söyleyenin kendisine de yalan söylenebileceği neden unutulsun ki? O halde yalan ile işini gördüğünü zannettiği şeyler hep aleyhine dönecektir.

Yalan söylememek doğru söylemeyi gerektirir. Evet, kesinlikle doğruyu söyleyeceğiz. Ama her doğru her yerde de söylenmemeli. Zaman ve zeminine göre hareket edilmeli.

“Senin üzerine haktr ki, her söylediğin hak olsun. Fakat her hakkı söylemeye senin hakkın yoktur. Her dediğin doğru olmalı, fakat her doğruyu demek doğru değildir.”²

Satılan malın kusurunu gizlemek doğru değildir. Yemin ile malın satışını sağlamak doğru değildir. Dinî ve millî ortak değerleri ticarete kullanmak da doğru değildir.

Kapıdan içeriye giren her müşterinin can, mal, namus güvenliği bizden sorumludur. Sıralanan özelliklerle yapılan ticaret müşterinin huzurlu ve bereketli bir şekilde devamını getirir, inşaallah. Haramdan hayır gelmez. Hayırlı ve helal işlerde huzur, bereket vardır.

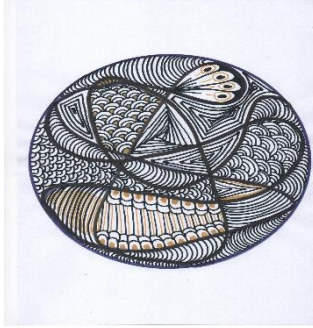
Kuyumculuğun tarihçesinde güven var. Cemiyetin mutemet, güvenilir insanları olduğu için halk, elindeki kıymetli mücevher ve eşyalarını getirip teslim ederler, emanete verirlerdi. Bugün de böyledir. Anadolu'nun en ücra köşesinden en metropol şehirlerimize kadar bunu yaşamaktayız. Bu konuda hata yapanlar kısa zamanda meslekte kalamadıkları gibi maalesef mesleğimize de leke sürülmesine vesile olmaktadırlar. Bu insanların hatalarının tamiri konusunda yardım ederek hem onları hem mesleğimizi dolayısıyla kendimizi ve hem de insanların zarar görmemelerine pekâlâ hizmet edebiliriz.

² Bediüzzaman Said Nursi, Mektubat/447

Fahiş kârlarla satış geçici olarak memnun ediyormuş gibi de olsa netice itibariyle zarardır. Topluluğun, çevrenin kâr oranı konusunda alışılmışın, teamülün dışındaki oranlar hatalı olabilmekte. Elimizdeki müşteri bize devamlı lazımdır. Sahil veya turizm esnafı da olsak, o müşteri bir sonraki seneye yine lazımdır. Memnun ayrılmalı ki tekrar gelebilsin ve başkalarına tavsiye etsin. İğneyi kendimize batırmalıyız. Mal aldığımız esnafın bize fahiş kârla mal satışı ona tekrar gitmemizi elbette engeller.

Hayırlı, helal kazançlar; huzur ve bereketle bizi beklemekte.

Mayıs 2011-129. Sayısında yayınlandı

Mesleğimizi farklı noktadan gündeme getiren ilk eser!

Altı Eşya hadisi İslâm hukukunun esaslarını belirlerken kuyumculuk işlemlerinde esas alınması tavsiye edilmektedir. Bu hadisin yorumlarının günümüz kuyumculuk uygulamaları ile örtüşmemesi farklı sıkıntılara yol açtı.

Resul-i Ekrem'in (asm) Altı Eşya diye tanınan hadis şöyledir:

“Altın altınla, gümüş gümüşle, buğday buğdayla, arpa arpayla, hurma hurmayla ve tuz tuzla misli misline, eşit ve peşin şekilde trampa edilir. Bunlardan farklı cinsler birbiriyle mübadele edilirse, peşin olmak şartıyla dilediğiniz gibi satış yapınız.”³

Has altında eşitlik

Yorumlarda değişimi yapılacak altının eski-yeni, baskılı-baskısız ve hatta ayar farkı gibi hususların dikkate alınmadan kütle ağırlıklarının eşit olmasını gerekli görürler. Âleme adaleti tesis için görevlendirilen Peygamberimiz (asm) 100 gram 14 ayar altın ile 100 gram 22 ayar altının eşit sayılmasındaki adaletsizliği kaldırmak için Altı Eşya Hadisindeki “altını altın ile” ifadesindeki “altın” tanımına dikkat edilmesine işaret etmektedir. Bu ifadeyi bir kuyumcu; bahsedilen eşitlemeyi her iki 100 gramda bulunan has altın miktarlarının eşitlenmesi gerektiği şeklinde anlar ve uygular. Fıkıh âlimleri has altın hakkında bilgi sahibi olmadıkları ve günümüzdeki has altın tespitindeki binde birlik oranını hassasiyetinde bir hesaplamadan haberdar olmadıkları için kütleli eşitlikte aramışlardır. İşçiliğin altın olarak hesabı ile oluşan farkın, fazlalık faizi sayılıp sayılmaması konularına bu kitapta çözüm aranmaktadır.

İmalat konuları

3 *Müslim*, Müsâkât, 81; *Ebu Dâvûd*, Büyû', 18; A. İbn Hanbel, V, 314, 320.

İmalatta, katkı maddelerin durumu, yay görevini yapan altın olmayan madenler, ayarlamada kullanılan işlemler, taşlı mamullerdeki taşın altın olarak işlem görmesi, hurda milyemindeki fire konuları, sarrafiyedeki tarih meselesi, tamir-ramat-mıhlama-kalemkârlık, ayar evindeki hassasiyet ve sorumluluk isteyen işler, vb. işlemlerindeki dürüstlük gibi imalata yönelik işlemlerimizde harama düşmeden nasıl işimizi yapacağız?

Kredi kartı uygulamaları

Hadiste alım satım eşit olmakla beraber peşin olması da tavsiye edilirken kredi kartı ile vadeli işlem yapılmaktadır. Daha kötüsü sektörümüzde kredi kartı ile nakit temin edildiği söylenmektedir. Bankaların altın ticareti, taksit sınırlamaları

Diğer konulardan bazıları

Altın kiraya verilir mi? Zekât hesaplamaları, işyeri sigortası, işçi hak ve sorumlulukları, çantacılık gibi bu satırlarda ifade edilemeyen daha nice konuları bu kitabımızda dile getirdik. Bu eserimizde, kuyumcu evladı olarak birikmiş dertlerimizi ifade etmeye çalıştık. Çözümü için bulabildiğimiz fetva ve yorumları, hükümleri taşıdık. Onlarca hocalarımızla görüştük. Nihayet bunları bir kitap halinde takdirlerinize arz ediyoruz.

Sahasında tek olan bu kitabımızın sonraki emsali eserlerin ortaya çıkmasına vesile olacağı ümidi hepimizi heyecanlandırmaktadır. Basımından, yayılmasına, konu ile alakadar olan hocaların dikkatini çekerek meselemize eğilmelerine, hükümet erkânının bizimle alakadar konuların kanunlaşmasına varıncaya kadar alakalı herkesin dikkatini ancak bu ve emsali eserlere sahip çıkarak gündemimizde canlı ve etkili tutmak ile mümkün olacağı kanaatini taşıyoruz.

Gündeme gelen konuşulur ve çare bulunur.

Not: Kitabın yazarı Mehmet Çetin, Hayat Yayınları arasından çıkacak bu eserinin haziran ayında yayınlanacağını

ifade etti. Eseri ile alakalı geniş bilgi veren yazı ve video çekiminin www.mehmetcetin.de adresli sitesinde bulunduğunu, irtibat@mehmetcetin.de e-posta ile veya 0 532 211 71 37 telefon ile iletişim kurulabileceğini bildirdi.

Haziran 2014-166 sayısında yayınlandı

“İslâm’da Kuyumculuk” kitabı hakkında

Elinizdeki Altın Haber dergimizin Haziran 2014 sayısında basılacak olan İslâm’da Kuyumculuk kitabının duyurusunu yapmıştık. Şimdi yayımlanan bu kitap hakkında kısaca bilgi verelim.

Altı Eşya Hadisinde Peygamberimizi (asm) altın ve gümüşün alım satımının esaslarını tespit eder. Bu hadis şöyledir: **“Altın altınla, gümüş gümüşle, buğday buğdayla, arpa arpayla, hurma hurmayla ve tuz tuzla misli misline, eşit ve peşin şekilde trampa edilir. Bunlardan farklı cinsler birbiriyle mübadele edilirse, peşin olmak şartıyla dilediğiniz gibi satış yapınız.”**

Bu hadisin yorumları ile kuyumculuk uygulamaları örtüşmemektedir. İşte kitabımızda uyuşmayan yorum ve uygulamalardan kaynaklanan sıkıntılar dile getirilerek çözüm arandı. Çözüm arayışlarında fıkıh hocalarımızın kuyumculuk konusunda, kuyumcuların da İslâm’ın alım satıma yönelik ölçüleri hakkında bilgi eksikliğine şahit olduk.

İşte bu noktadan “İslâm’da Kuyumculuk” isimli eserimiz bir vazifeyi, hizmeti ve tebliği yapmaktadır. Bir kuyumcu evladı olarak mesleğime yönelik hayati bir öneme sahip hizmetimizi bu eserimizle verdiğimiz kanaatindeyim. Mesleğimizde ilk olan bu çalışmamızın teşviki ile inşaallah

akademisyenlerin el atarak, daha ileri ufuklara taşıyıp, kuyumculuk uygulamalarının İslâmî ölçülerle güncelleyerek ihtiyaca daha sağlıklı cevap verileceği günü beklemekteyiz ve temenni ediyorum.

Eserimizde; Kuyumculuk hakkındaki fikhî tespitler ana bölümün muhtevasında sarf hakkında, imalata yönelik konular, altının alım satımı esasları, borçlanma, kredi kartı uygulamaları, uygulamalara yönelik yüz yirmi dört başlıklarla farklı konular işlendi. İşçi çalıştırma özlük hakları, zekat bahisleri, tarihteki kuyumcular, okuma parçaları ve altın kira sözleşmesi ve altın emanet tutanaklarının da olduğu bölümlerimizin sonunda okuma parçaları vardır.

Konuya muhatap olan hocalarımız, hukuk ve iktisatçılar, kuyumculardan müteşekkil yüzü aşkın insanlarla yapılan görüşmeler- ki pek çoğunun ismi bu eserimizde geçmemekle beraber- sonucunda alınan bilgi ve kanaatlar nakledildi. Bir değil birçok çözüm yollarını eserimize aldık. Bu çözüm yollarından her birini kuyumcu kardeşimiz kendi konumuna uygun olanını tercih edebilsin diye çeşitlilik kazandırdık. Bunları yapar iken İslâm'ın helal dairesinde kalmaya, haramdan sakındırmaya dikkat ettik. Kötülükten sakındırarak iyiliğe teşvik ettik.

Kitabımız Hayat Yayınları tarafından basılmış ve yayımlanmıştır. Kitabı yayınevini sitesine girerek satış noktalarını öğrenerek temin edebileceğimiz gibi doğrudan yayınevinden de talep edilebilir. Eserimiz ile alakalı geniş bilgi veren yazımız ve video çekimimiz www.mehmetcetin.de adresli sitemizdedir. Ayrıca irtibat@mehmetcetin.de e-posta ile veya 0 532 211 71 37 telefon ile iletişim kurularak bilgilendirme hizmetine hazırım.

Bu vesile ile helâl, hayırlı ve bereketli kazançlar dilerim.

Kasım 2014-171 sayısında yayınlandı

Şehit Kuyumcular

Resul-i Ekrem'in (asm) şehitlik ile alâkalı hadislerinde, malın korumasında öldürülen kişinin şehit olacağı ifade edilir. Uhrevî veya manevi şehitler grubundan sayılan bu çeşit şehitlikte, kul hakkı için helâllik istenirken işlediği günahların, Allah tarafından affedileceği bilgisi verilir.

Şehit çeşitleri; uhrevî, dünyevî ve hem uhrevî ve hem de dünyevî şehitlik olarak üç ana başlıkta toplanır. Uhrevî şehitliğin ellinin üzerinde çeşidi zikredilir. Beş çeşit hayat tabakasından birisi de şehitlerin hayat tabakasıdır. Malını savunurken öldürülen hem uhrevî ve hem de dünyevî şehit olmaktadır ve dünyevî ve uhrevî hükümlere göre muamele edilmektedir.

Şehitlikle alakalı fikhî ayrıntıları, fıkıh kitaplarına havale ederek kuyumcu olarak bir gerçeğe işaret etmek istiyoruz.

Kıymetli maden olan altının, dikkatleri ziyadesi ile çekmesi her zaman kuyumcuları tedirgin etmektedir. Bu cümleden hareketle tevekkül anlamında alınması gereken bütün tedbirler alınmaktadır. Buna rağmen üzücü hadiseler yaşanmaktadır. Elim hadiseyi yaşayan aile çok noktadan yıkım ve sarsıntı içerisinde. Öldürülene mi yansın, dul ve yetim kalanlara mı yansın, giden mala, kırılan itimada, sarsılan ticarete mi yansın? Diğer taraftan aile, sülâle esnaf ve toplum içerisinde takviye beklerken eleştiri yemesine mi yansın? Bunların ötesinde adliye ve mahkemelerdeki sorgulamalara mı yansın? Daha fazlasıyla sıralanabilecek bu yanmalar, yakınmalar, öldürülen kuyumcunun en yakınlarını kahrederken, hukuktaki alakasızlık, devletteki kayıtsızlık acılarının üstüne tuz biber olmakta.

Ateş düştüğü yeri yakıyor!

Sosyal ve hukuk devleti, vatandaşlarının her çeşit sıkıntılarına sahip çıkarak haklarını koruması aslî görevlerindedir. Tahsil edilen vergi, gösterilen bağlılık ve saygı bir manada devletin tüzel kişiliğini mükelleflerinin

ihtiyaçlarının tanzim ve tedarikinde sorumlu kılmaktadır. Devletin doğrudan veya dolaylı kurumlarında iş başında ölenlere, şehit ünvanı ile birtakım hakların tanınması ve yardımların yapılması elbette doğru olan muamelelerdendir. Ancak devlet sadece kendi personelinin değil, sivil insanların da devletidir ki bu yanı ile sosyal olma özelliği devreye girer ve girmeli. İşte bu vazife ise sivillerin iş başında, işini yapar veya savunurken ölenlerin taltif edilerek desteklenmesi manasını da kapsamalı. Devlet baba vasfının olgunlaşmasına hizmet edecek bu anlayış devlete yük değil, sağlam ve faydalı sadakat sağlar.

Kuyumcu, o kadar riskli işinin başında mesleğini icra ederken gasp, soygun vs. saldırılarla malını savunarak kazanır ve vergisini öder. Savunmada maalesef bazen ölümler vuku bulmaktadır. Ölüm, yakınlarının her nev’î yıkımı olduğu için desteğe mutlaka ihtiyaçları vardır. Bu manada devlet eliyle şehit ünvanı verilip, yapılacak düzenlemelerle sosyal, malî yardımların, hukuk tanziminin ve daha başka hizmetlerin yapılmasını kuyumcu kardeşlerimiz namına muhataplardan talep ediyoruz.

Bu vesile ile şehit düşen kuyumcu kardeşlerimize⁴ Allah’tan rahmet, kederli ailelerine sabırlar diliyorum.

Aralık 2014-172. Sayısında yayımlandı

⁴ Seferihisar’daki şehit kuyumcu kardeşimiz Akın Gelmez’i rahmetle anıyorum.

Kuyumcu soygunları

Sahibinin rızası hilâfına malını haksız yere şiddet ihtiva eden eylemle ele geçirme şeklinde tanımlayabileceğimiz soyguna maruz kalan kuyumcular endişe ile hayatlarını sürdürürken hükümetten ilgili kanunların etkin kılınmasını beklemektedirler.

Gasp olaylarını hazırlayan sebepleri tahlil ederek konuya çözüm aramak daha isabetli olacak. Sosyal bir hadise olarak dikkat çeken soygunlara ferdî ve meslekî planda alınması gereken tedbirler de olmalı. Kuyumcu esnafı kazancı konusunda açgözlüleri tahrik etmemeye dikkat etmeli. Lüzumundan fazla mal ve para ortada gözükmemeli, korunmaya alınmalıdır. Kırılmaz cam, sprej, otomatik kapı, alarm ve uygun yerlere konulan çok özellikli kamera gibi önlemlerin yanı sıra iş yerini açma kapamada daha dikkatli olmalı. Mümkün olduğu kadar yalnız kalmamalı. Şüphelilere karşı daha duyarlı olurken, soygun anında tahrik edici olmamalı. Soygundan en az zararla çıkmaya gayret etmeli. Olabildiği kadar soğukkanlılığını muhafaza edip, olay sonrası hızlıca polise haber vermeli. Soyguncunun eşkâli unutulmamalı. Olay sonrası kolluk kuvvetleri gelinceye kadar delil özelliği taşıyan şeyler korunmalıdır. Araç kullanıldıysa plâkası alınmalıdır. İhmalkârlık gibi tedbirsizliklerden dolayı soyulma kuyumcu esnafını derin derin düşündürmeli. Yanı sıra adli sorgulamalara vereceği cevabı da. Alınan tedbirler caydırıcı olmalı, davetkâr değil. Sigorta bu tedbirlerden sayılırken sigortanın kendisi de sakıncalı özelliklerinden arındırılması gerekir. Para ve mal taşınmasında profesyonel tedbirler alınmalı. Kasa anahtarları ayrılabilir. Soygunda zayıtı azaltmak için vitrine veya kasaya konulması tavsiye edilen imitasyon ürünleri de dikkatlice düşünmeli. Yemleme için para veya altın görünümlü şeyleri dikkatlice kullanmalı. İş yerinin açık ve kapalı kamera ile gözetlendiği tabelâsını da unutmamak gerekir.

Soygun sonrasında adli ve idari kolluk kuvvetleri kuyumcuyu sorgularken soygunu yapanı da etkili bir şekilde sorgulamalıdır. Verilen cezalar suça teşvik edici olmadığı gibi caydırıcı olmalıdır. Durumu müsait kuyumcuların özel güvenlik görevlendirmeleri, çarşıya devriye ekibinin yanında kanun koyucuda desteklemelidir. Kuyumcu birlikleri soygun konusunda meslektaşlarını eğitirken yasama yapanları yönlendirip uygulama yapanları desteklemelidir. Bilerek hırsızlık malının alınması en üst seviyeden cezalandırılmalı ki soygunun önü alınsın.

Soygunda ölen kuyumcu şehit statüsüne alınıp devlet desteği sağlanmalıdır. Ailesine psiko-sosyal destek yapılmalıdır. Gasp edilen malın tazmininde hukukun yeterli, kuvvetli olması yanında uygulama da denetimli olmalı, bıktırıcı olmamalıdır. Gasp, hırsızlık ve haksızlıktır ki hukuki sonucu itibarı ile cezalandırılması gereken suçtur. Bunu yapacak otorite etkili olmalıdır. Kamu adına hareket eden otoritenin cezaî yetki konusunda eli kuvvetlendirilmelidir ki haksızlık önlenmiş. Takip, soruşturma ve mahkeme merhalesindeki uygulamalar denetlenmeli. İhmali olanlar cezalandırılırken başarılı olanlar ödüllendirilmelidir. Yasama, yürütme ve yargının etkili olması kamu düzeninin devamını sağlar.

Soygun çoğu zaman bir kişi tarafından yapılmayıp, organizeli yapılmaktadır. Organize suç kapsamında kuyumcu soygunları muhakeme edilirken, kötü niyetli bazı kamu görevlilerinin de bu çeteye dâhil olduğunu unutmamak gerekir.

Güncellenen dertlerle uyumlu, etkili müeyyidelerle donanımlı kanun koyucu, uygulayıcı ve yargılayıcının tedbirlerini sonuç alıcı hâle getiren kuyumcular arasındaki birliktir. Birliğin olmadığı yerde kuvvet beklenilmez. Sağlanan kuvvetli birlik kuyumcuyu bilgili ve moralli hale getirir. Birlik, moral ve kuvvetten oluşan muhkem kaleye soyguncu giremez inşaallah.

Ocak 2015-173. Sayısında yayınlandı

Altında tarih israfı

Tüketimi gereksiz yere artıran sarrafiye altınlarındaki tarih basımının ne maksatla yapıldığını merak ediyorum. Altın üzerinde hiçbir değişikliği ihtiva etmeyen tarih farkı, ücrette niçin fazlalık oluştursun ki? Cumhuriyet ve Reşat serilerinde tarih farkının olmaması onların alım satımını nasıl rahatlatıyorsa, ziynet serilerinin de tarih kıskacından kurtarılıp rahatlatılması, işlerliğin kazandırılması gerekir. Bu vesile ile yapılan anlamsız tüketim ve israfın önü alınmış olur. Müşteriye tarih farkını anlatmakta zorlanıyoruz. Yeni model araba ile eski model arabanın arasındaki donanım farklılığı, tarih farkı savunmasına kısmen haklılık kazandırırken ziynet serisindeki tarih farkı bu haklılığı sağlamamaktadır.

Kullanılarak aşınan eski sikkeli altının adet işleminden gram işlemine dönüştürülerek muamele yapıldığı örfen sabittir. Yeni tarih ama çok yıpranmış ve aşınmış ziynet altınını yeni tarih diye alınmayıp, gramla alındığı bilinen ve uygulanan bir gerçektir.

Perakende kuyumculuk yapan esnaf, müşterisinin satmaya getirdiği eski ve yeni tarihli meselâ çeyrek altını alırken zamanla farklı fiyat uygulamaları tereddütlere sebep olmaktadır. İhtiyacı olduğu zaman yeni tarihli çeyrek altını biraz fark vererek alırken ihtiyacının olmadığı veya yılsonu yaklaştığı zaman yeni tarihli çeyrek altınına eski tarih muamelesi yaparak tarih farkı gözetmeden ücret ödemesi, ister istemez sıkıntılara sebep olmaktadır. Kuyumcu bu noktada kendini haklı görerek topu yukarılara atmaktadır. Toptancılar arasında yeni tarihli altının geriye dönmesinde tarih farkı ödenmemektedir. Bu durumda da yeni tarihi satan toptancı da topu yukarıya atmaktadır. Darphaneden Damga vergisi vs. ödeyerek alan toptancı esnafı müşterilerine bu altınları satarken ödediklerini maliyete dâhil ederek işçilik vs farkı istemekte ve bu toptancı esnafı da kendini savunup dediğimiz gibi topu Darphane'ye atmaktadır.

Sözün bittiği noktada Darphane yetkililerine talimat veren Devletin bu konudaki muhatabı olan makama vazife düşmektedir. Bu konunun muhatapları tarafından yeniden değerlendirme yapılması pekâlâ mümkündür. Ayrıca devletin altın basımında ücret alması yeniden mütalâa edilmelidir. Devletin asli görevleri arasında altın basımı da vardır.

Konumuza malzeme olan ve akademik çalışma yapanlara da yardımcı olacak bir çalışmamızı nakletmek istiyorum. Darphane Müdürlüğüne, “Altın basımının kanuni dayanağını nedir?”, sorumuzun cevabı şöyle geldi.

“8 Ağustos 1951 tarih 7879 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan 1738 sayılı TBMM Kararı uyarınca cumhuriyet altınlarının basımı Darphaneye verilmiştir. Bu Kararla, cumhuriyet altınlarının özellikleri ve biçimleri belirlenmiş olup herhangi bir değişiklik Kanun veya Kanun Hükmünde Kararname ile gerçekleştirilebilir. Bilgilerinize rica ederiz.”⁵

Altın para basımı ilk olarak T.B.M.M. Hey’ et-i Umumiyesi’ nin 24.Ocak.1924 de ve 64 nolu karar ile 05. Ekim.1925 de basılmıştır.⁶ Gelen bilgide ise bilinen altınların 08.Ağustos 1951 tarih 7879 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan 1738 sayılı TBMM Kararı uyarınca cumhuriyet altınlarının basımı Darphaneye verilerek basıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca altın basımındaki özellik ve biçim değişikliği ise Kanun veya Kanun Hükmündeki Kararname ile mümkün imiş.

Doğrusu buradan yetkililerin dikkatini çekmek isteriz. Altında tarih basımı ile gerçekleşen ve tarihten kaynaklanan israfın/tüketimin önüne geçilmesi hepimizin ekonomik yararına olacağını hatırlatırız.

Nisan 2015-175. Sayısında yayınlandı

⁵ 07.09.2012 tarihli Darphane Yetkililerinin cevabi e-mailinden.

⁶ Bak, B/2-19 Para Hakkında Tarihi Bilgiler; TDV, *İslâm Ans.* C.37, sh. 184

İktisat “Dil”de Başlar

Her şeyi hikmetle yaratan Rabbimiz, insanın vücudunu mükemmel bir saray suretinde ve muntazam bir şehir misalinde yaratmıştır.

Ağızdaki dili, bir kapıcı, sinir ve damarları ise telefon ve telgrafın telleri gibi haberleşme vasıtası olarak yaratmış. Dili; mide ve beyin arasında bir muhabere vasıtası tayin etmiş. Böylece ağza gelen maddeyi; damarlarla, sinirlerle beyne haber verir. Bedene, mideye lüzumu yoksa adeta “Yasaktır” der, dışarı atar. Bazen da bedene, menfaati olmamakla beraber, zararlı ve acı ise, hemen dışarı atar, yüzüne de tükürür.

İşte, madem ağızdaki dilimiz bir kapıcıdır; mide ise vücudun idaresi noktasında bir efendi ve bir hâkimdir. O saraya veyahut o şehre gelen sarayın hâkimine verilen hediyenin yüz derece kıymeti varsa, kapıcıya bahşiş nevinden ancak beş derecesi muvaffak olur, fazla olamaz. Ta ki, kapıcı gururlanıp, baştan çıkıp, vazifeyi unutup, fazla bahşiş veren ihtilâlcileri saray dâhiline sokmasın.

Emaneti, taşıyabileceklere vermek aklın gereğidir. Bahşışten, hediye, emanetin kendisine tevdi edilmesinden kibirlenerek gurura kapılan baştan çıkar. Esas vazifesi olan vesile olmak noktasından sapar. Böylece zevkli, gurur verici ama zararlı olana takılır kalır. İşte kapıcı olan dilimizin, esas vazifesini böyle bilmenin yanında onun hoşuna giden ama şımartan şeylerle baştan çıkarırsak bu sefer vücutta ihtilâl olur, hastalıklar kol gezer.

Şimdi iki lokma farz ediyoruz: Bir lokma, peynir ve yumurta gibi gıdalı, besleyici maddeden beş lira, diğer lokma en âlâ baklavadan yirmi beş lira olsa; bu iki lokma, ağza girmeden, beden itibarıyla farkları yoktur, müsavidirler. Boğazdan geçtikten sonra, bedenin beslenmesinde yine müsavidirler. Hatta bazen beş liralık peynir daha iyi besler. Yalnız ağızdaki tad alma uzvumuz olan dili okşamak noktasında yarım dakika bir fark var. Yarım dakika hatırı için

beş liradan yirmi beş liraya çıkmak ne kadar manasız ve zararlı bir israf olduğu kıyas edilsin.

Böylece, saray hâkimine gelen hediye beş liralık olmakla beraber, kapıcıya beş katı fazlası bahşiş vermek, kapıcıyı baştan çıkarır. “Hâkim benim” der. Kim fazla bahşiş ve lezzet verse onu içeriye sokacak, ihtilâl verecek, rahatsızlıklara sebep olacak, yangın çıkaracak. “Aman, doktor gelsin, hararetimi teskin etsin, ateşimi söndürsün” dedirtmeye mecbur edecek.

İşte, iktisat ve kanaat, İlahî hikmete münasip harekettir. İnanan insan; dili, kapıcı hükmünde tutup, ona göre bahşiş verir. Müsrif ise, o İlahî hikmete zıt hareket ettiği için çabuk tokat yer, mideyi karıştırır, hakiki iştihayı kaybeder. Yiyeceklerin çeşidinin çokluğundan gelen sun’i bir yalancı iştah ile yedirir, hazımsızlığa sebebiyet verir, hasta eder.⁷

Böylece hem sağlığın israfı hem de paranın israfı ve hem de zaman ve emeğin israfı ile karşı karşıya kalırız. Bu hatanın doğrusu kapıcının kaldıracağı kadar az bahşiş ve vücuda gıdalı olan yiyecekleri iktisatlı olarak, israf etmeden kullanmaktır. Leziz olanı değil, gıdalı ve iktisatlı olanı tercih etmektir.

İktisadın ilk şartı olan kaynakları israf etmemenin dilde başladığını unutmamak gerekir.

Mayıs 2015-176. Sayısında yayımlandı

⁷ Bediüzzaman Said Nursi, Lem’alar, sh. 354

Kahramanmaraş Altın ve Mücevher Fuarından notlar

Bir kuyumcu olarak Anadolu'nun altın kalbi Maraş'ta atıyor desem, mübalağa yapmamış olurum. Bu yazıyı okuyan her meslektaşına ısrarla Maraş'a gitmelerini artık şimdi daha rahat ve inanarak söylüyorum.

Ülkemizde, İstanbul'dan sonra altın üretiminde ikinci sırayı alan Kahramanmaraşlı kuyumcularımız, tebrik ve teşvik edilmeyi hak ediyorlar.

Tebrik etmek elbette önemli ama ekonomik pek çok sıkıntılarla mücadele eden ülkemizin kuyumcuları gibi Kahramanmaraşlı kuyumcu kardeşlerimizin de devlet eliyle desteklenmesi, teşvik edilmesi en tabii arzumuz ve talebimizdir. Bu konuda en ziyade sıkıntımız, mesleğimiz ile alakalı yasanın oluşturulup, kanunlarımız arasına konularak uygulanmasıdır. Mesleğimizi temsil eden en üst düzeydeki birliğimizin bir an önce oluşması da muhataplarından ricamızdır. Sözün burasında, mevcut noktasına kadar oluşturulan birliğe emeği geçenleri de tebrik ediyoruz.

Yerli üretimin mesleğimiz açısından en güzel numunesi Kahramanmaraş Fuarında oldu. İlk denemede bu kadar başarılı olunması devamındaki başarıları davet edecek potansiyededir. Daha geniş katılımları ve hatta en küçük imalatçımızın, satıcımızın bile iştirak edebileceği kolaylık ve imkânlarla yapılacak organize çok önemli heyecana sebep olacak. Eminiz ki bu heyecan o bölgeye motorize bir güç oluşturacaktır. Fuara katılmanın maliyet hesabına takılan esnafın bu endişesinin ortadan kaldırılması, bu işle alakalı yetkilileri bir daha heyecanlandırmalı ve düşündürmelidir.

Bölgesel fuarlara bölgenin kültürel etkinlikleri ayrı bir renk katar ve hatta bütünleştirir. Kahramanmaraş'ın medar-ı iftiharını dondurma, burada rüştünü bir kere daha ispat etmiştir. Fuara girişteki davullu zurnalı karşılanmayı, bu etkinlik çerçevesinde değerlendirerek tebessüm ettik.

Mahalli erkânın iştirakinin yanında meclis, hükümet ve vekillerden oluşan katılımlar ciddi sahiplenmeyi gösterdi.

Bütün bu zindeliği sağlayan sivil toplum kuruluşlarının en üst düzeydeki temsilcileri olan odaların başkanları ile beraber katılımları tebrike değerdi. Kahramanmaraş Odalar Birliği Başkanlığı bütün bu teşkilatın genel tüzel temsilciliği konumunda emeğini hiç esirgemedi ve haklı takdirleri topladı. Ve mesleğimizin Kahramanmaraş burcundaki bayrağı Kahramanmaraş Kuyumcular Odası Başkanlığı, zaten bu işin lokomotifini olarak binler tebrik ve takdiri hak etmektedir.⁸

Halkın iştiraki çok önemli olmanın yanında ziyaretlerindeki aksaklıkların en hızlı şekilde halledilmesi, bir o kadar mühimdir. Yaka/ziyaretçi kartlarının hızlı bir şekilde hazırlanıp verilmesi, sırada bekleyenleri bir sonraki katılıma teşvik eder. Bu ziyaretçilerin giriş veya çıkışlarında, fuarın önemini belirten hediyeler, broşürlerle beraber takdimi hatıra bırakır.

Güvenlik bizim için en hayati konumuzdur. Fuarlardaki güvenlik, oluşturulacak kuyumcu yasalarına dâhil edilmelidir. İşyerinde ve işi başında öldürülen kuyumcunun kanunen de şehit sayılıp, şehitlere yapılan yardımın yapılması gerekir. Soyulan kuyumcuların hem ekonomik destek ve hem de rehabilite/uyum hizmetleri bizzat devlet eliyle yapılmalıdır. Meslektaşların kendi arasındaki yardımlaşmalar gibi diğer destekler zaten Anadolu'nun Ahi Teşkilatları gereğidir. Misafirperverlik en üst düzeyde burada da yapıldı.

Notlar elbette bu kadar değil, ama yaşadıkça bu konuların daha da önem kazandığına şahit oluyoruz. Başa gelen bir musibette, yalnız kalınca birlik ve beraberliğin önemini artık yaşayarak anlamış oluyoruz. En güzeli musibetsiz şekilde, birliğimizi kuralmalı ve korumalıyız. Unutmayalım ki bir elin değil iki elin sesi vardır, bir parmağın değil iki parmağın eseri vardır.

İşte Kahramanmaraş Fuarı bize bu dersleri verdi.

⁸ Bu noktada Kahramanmaraş Esnaf ve Sanatkarları Odalar Birliği Başkanı Sayın Ahmet Kuybu ve Kahramanmaraş Kuyumcular Odası Başkanı Hacı Mustafa Öz Beyleri tebrik ediyorum.

Temmuz 2015-178. Sayısında yayımlandı

